

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2019-12-11

1 (23)

Dnr 8894-2019

Enheten för natur och vilt

Simon Viklund

010-2251465

Simon.viklund@lansstyrelsen.se

Beslut om licensjakt efter lodjur i Gävleborgs län 2020

Beslut

Länsstyrelsen Gävleborg beslutar om licensjakt efter högst 20 lodjur, eller maximalt sju (7) vuxna honor, i Gävleborgs län 2020 enligt förutsättningarna och villkoren som framgår nedan.

Länsstyrelsen medger enligt 21 § jaktförordningen (1987:905) undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) att jakt inte får ske från motordrivna fortskaffningsmedel, se nedan angivna villkor.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Villkor

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar länsstyrelsen att nedan angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Jakttid

Jakten får bedrivas från och med den 1 mars 2020 till och med den 31 mars 2020 eller den tidigare tidpunkt då länsstyrelsen avlyser jakten. Lodjur får jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Jaktområde och tilldelning

Jaktområde: Hela Gävleborgs län, se karta (bilaga 3).

Postadress Länsstyrelsen, 801 70 Gävle

Besöksadress Borgmästarplan

Telefon 010-225 10 00

Fax 010-225 11 50

Webb www.lansstyrelsen.se/gavleborg

E-post gavleborg@lansstyrelsen.se

Tilldelning: Högst 20 lodjur eller maximalt sju (7) vuxna honor får fällas totalt inom jaktområdet. Länsstyrelsens besiktningspersonal avgör huruvida fällt lodjur är en vuxen hona.

Alla lodjur får fällas oavsett djurets kön eller ålder. Ungdjur bör dock av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradyr.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då totalt 20 lodjur eller sju (7) vuxna honor fällts eller påskjutits och avräknats inom länet eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvarare, via SMS-tjänst samt på länsstyrelsens hemsida (www.lansstyrelsen.se/gavleborg).

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag. Jakten ska bedrivas med en god jaktetik och all hundanvändning ska präglas av detta. Länsstyrelsen vill påminna om 27 § jaktlagen (1987:259) som säger att *jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande*. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 5 § djurskyddslagen som säger att *djur inte får överansträngas*.

Söka efter spår med motordrivet fordon

För att söka efter lodjursspår får motordrivet fordon användas på befintligt vägnät och på befintliga skoterleder. De befintliga vägarna och/eller skoterlederna ska gå att återfinna på lantmäteriets karta i skala 1:50 000, eller på lantmäteriets karta i skala 1:100 000 i områden där kartor i skala 1:50 000 inte finns.

Detta undantag innebär att sökande längs med väg eller skoterled får ske för så kallad ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Undantaget ger inte heller rätt att med motordrivet fordon söka efter lodjursspår före den 1 mars 2020.

Länsstyrelsen upplyser om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen (1987:905) inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng.

Tillåtna jaktmedel

I 6, 8, 10, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen och vilken ammunition som är tillåten vid jakt efter lodjur.

Vilka som får utföra jakten

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur på det jaktområde där denne har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid enskild jakt är den enskilde jägaren jaktledare.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska enligt 49 § jaktförordningen (1987:905) registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister. Registreringen ska göras innan jägaren inleder jakten.

Anmälan kan göras via

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

- Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd inför varje jakttillfälle. Vid enskild jakt är den enskilde jägaren jaktledare.
- Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
- Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.

- Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle och minst en gång varannan timme under pågående jakt hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.
- Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905). Hund som används vid eftersök av påskjutet lodjur bör vara särskilt tränad i att spåra lodjur.
- Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att denne bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att denne årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att denne har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lodjur.
- Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna för skadeskjutning av lodjur, uppmana jaktdeltagarna att vid jakt med kulgevär endast skjuta med stöd och att endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
- Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fällt lodjur till länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen (1987:905), att rapportering av fällt lodjur ska ske snarast och senast inom en timme från den tidpunkt då djuret fällts och att rapportering av påskjutet lodjur ska ske snarast.

Uppgifter om aktuell tilldelning samt anmälan om fällt eller påskjutet lodjur

Den som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen (1987:259).

Anmälan till länsstyrelsen om fällt eller påskjutet lodjur ska ske snarast, senast inom en timme efter att lodjuret fällts eller påskjutits*.

*Påskjutning definieras enligt föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur enligt följande: *Skott har avlossats mot lodjur med avsikt*

att fälla detta och det kan inte uteslutas att skottet har träffat lodjuret, men lodjuret har inte fällts.

För anmälan om **fällt eller påskjutet lodjur** samt för meddelande om **återstående tilldelning** ring: **010-225 11 99**

För att underlätta och effektivisera informationsspridningen om återstående tilldelning och/eller avlysning under jakten rekommenderas samtliga jakttagare att utnyttja länsstyrelsens SMS-tjänst. Registrering till SMS-tjänsten görs enligt följande:

Skicka SMS till **073-123 95 38** (om du har svenskt abonnemang)
alternativt **0046731239538** (om du har utländskt abonnemang)

Ange följande meddelande:

Spara(mellanslag)Förnamn(mellanslag)Efternamn(mellanslag)Lodjursjakt

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn.

Exempel: Spara Anna Andersson Lodjursjakt

Observera att även om SMS-tjänsten används är jaktledaren skyldig att **minst** en gång varannan timme avlyssna länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning.

Vid anmälan om fällt eller påskjutet lodjur ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till **skytten**
2. Namn, adress och telefonnummer till **ansvarig jaktledare**
3. När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
4. Var lodjuret fällts eller påskjutits (koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000)
5. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa

I samband med anmälan om fällt djur informerar länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningspersonal kontakter skytten angående tidpunkt och plats för besiktning.

Platsundersökning och eftersök av påskjutet lodjur

Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lodjuret är oskadat. Eftersök ska genomföras tills dess:

1. djuret påträffats dött
2. djuret påträffats skadat och avlivats
3. vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats
4. djuret inte kan anträffas

Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för länsstyrelsens besiktningspersonal och tillsammans med besiktningspersonalen och den som påskjutit lodjuret genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningspersonalen dokumentera platsundersökning och eftersök på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjutet lodjur avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att djuret är oskadat.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter lodjur är tillåten ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Besiktning av fällt lodjur

Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda lodjur och skriftligt dokumentera hur besiktning samt eventuell skottplatsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits.

Skytten ska så snart som möjligt, men senast inom ett dygn, från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för länsstyrelsens besiktningspersonal.

Om länsstyrelsens så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på länsstyrelsens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa djurkroppen eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela lodjuret staten.

Besiktningspersonalen tar vid besiktning ett hudprov (cirka 1 x 4 cm) och märker lodjursskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt.

Flådd kropp inklusive huvud och testiklar sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningspersonalens försorg. Flådd kropp ska om möjligt hållas kyld och inre organ får inte tas ur. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också skickas in. Delarna skickas i två

försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av tillhörande besiktningsblankett. Lodjur, alternativt delar av lodjur, som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Under förutsättning att ovanstående uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har samlats in samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller skinnen av det fällda lodjuret jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta ett fälld lodjur till annan person.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få detta tillbaka mot en avgift. Önskas kraniet tillbaka ska detta anges särskilt på blanketten som besiktningspersonalen tillhandahåller. Kraniet märks med mikrochip av SVA.

Försäljning av skinn och kranium

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Beskrivning av ärendet

Utbredning, inventeringar och tillväxt

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2018/2019 fanns 257 familjegrupper av lodjur i Skandinavien. Detta är en minskning med fem familjegrupper jämfört med inventeringsresultatet 2017/2018. Av familjegrupperna återfanns 55 i Norge och 202 i Sverige. Det totala antalet lodjur fås genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor. För mellersta

rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna cirka 5,48 ($\pm 0,40$) till 6,24 ($\pm 0,73$) lodjur per familjegrupp.

Lodjursföryngringar utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömde i sin proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar för lodjursstammens utveckling och bevarandestatus för lodjur

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik beslutades i stora drag av riksdagen 2001, efter regeringens förslag i propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att arterna kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191). Där föreslås det bl.a. att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas.

Riksdagen har beslutat om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Detta i enlighet med regeringens proposition (prop. 2012/13:191). Angående lodjur har regeringen föreslagit att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus i Sverige ska vara en population om 700–1000 individer samt att det svenska utbredningsområdet ska omfatta hela Sverige utom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket 2013 att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

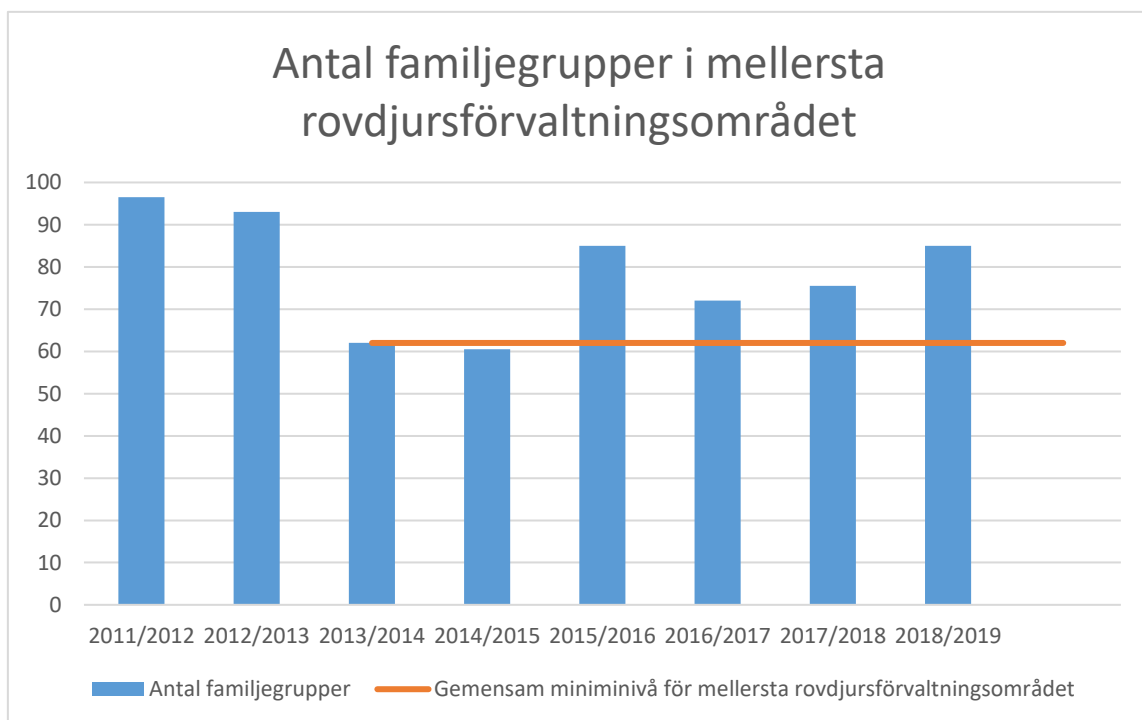
Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket återigen till EU att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige och att arten har gynnsam bevarande status.

Lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i mellersta rovdjursförvaltningsområdet (se figur 1). Det kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Lodjurets populationsdynamik påverkas också av andra faktorer. I mellersta rovdjursförvaltningsområdet är det tätheten av rådjur som visats ha stor betydelse för hur lodjurspopulationen kan utvecklas i området.

Enligt Viltskadecenters sammanställning konstaterades 85 familjegrupper i mellersta rovdjursförvaltningsområdet säsongen 2018/2019. Detta innebär en ökning med 9,5 föringringar jämfört med föregående säsong.

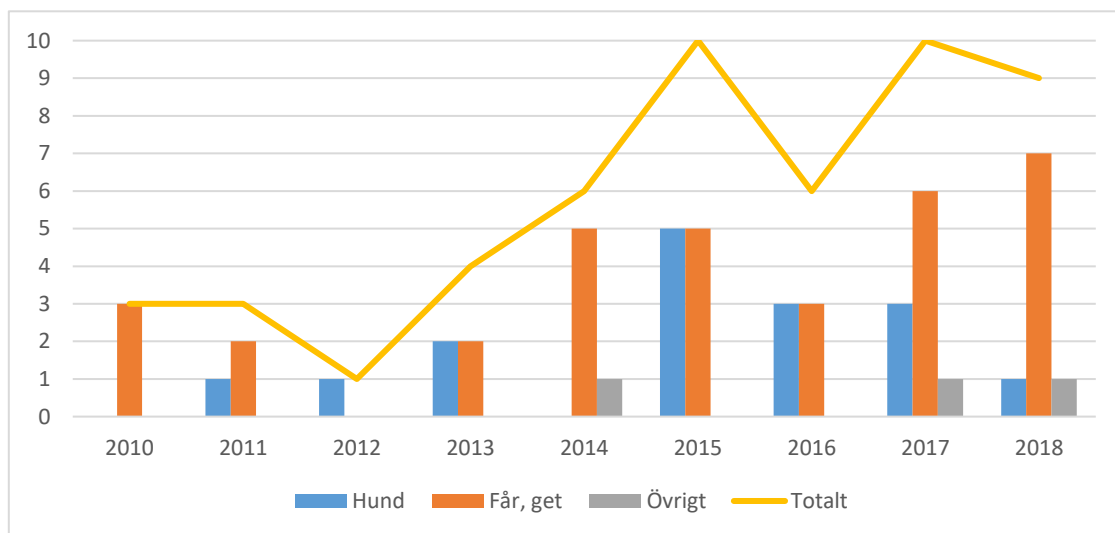

Figur 1. Antalet familjegrupper och gemensam miniminivå i mellersta rovdjursförvaltningsområdet åren 2011/2012–2018/2019.

Lodjursstammens storlek, utveckling och utbredning i länet

Antalet konstaterade familjegrupper i Gävleborgs län har varierat sedan inventeringarna började. Totala antalet lodjur i länet har sannolikt inte varierat lika mycket mellan åren. Inventeringsresultatet från 2018/2019 visar att antalet familjegrupper av lodjur är 20,5 vilket motsvarar en population på omkring 113 lodjur (se figurerna 3 och 4). Utifrån det löpande treårsmedelvärdet från inventeringsresultaten så har populationen i länet legat förhållandevis stabilt på 17 familjegrupper mellan åren 2015 till 2019.

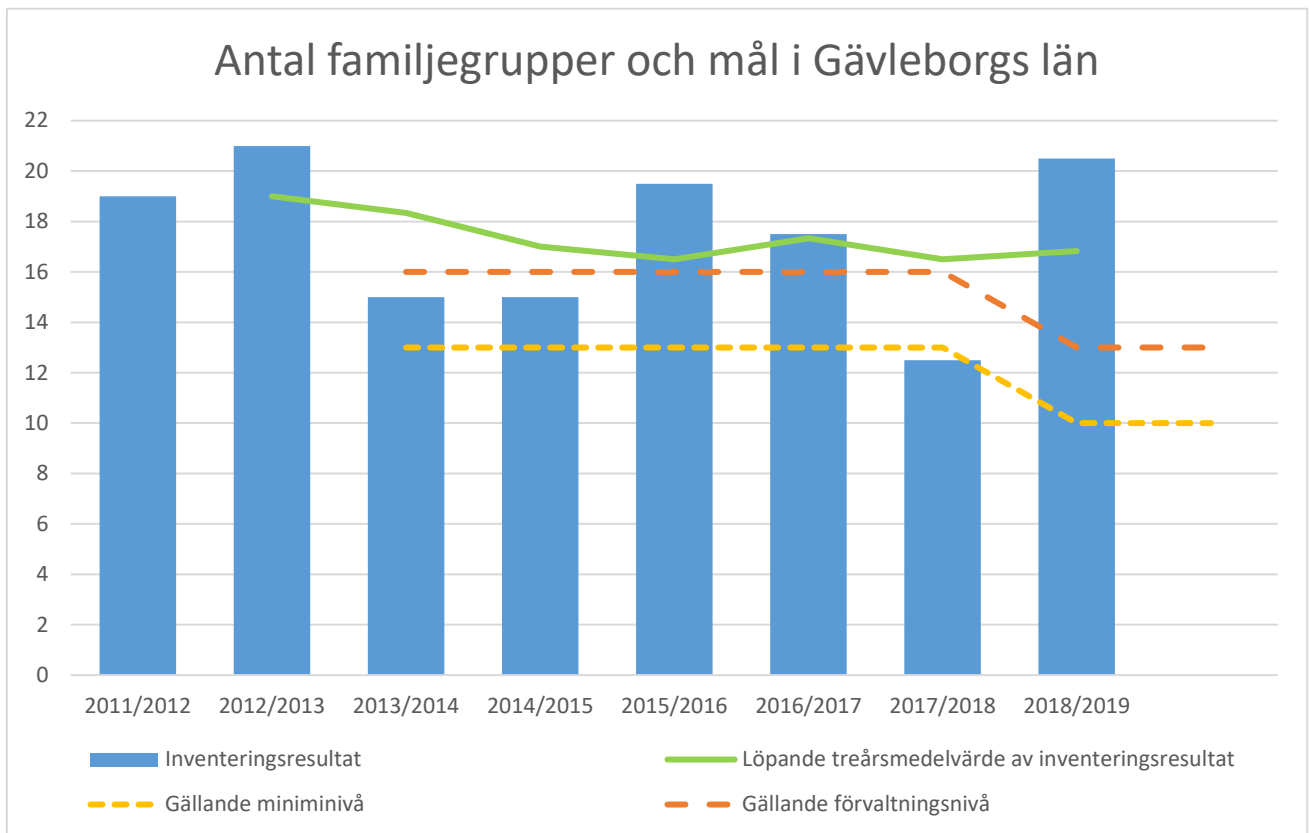
Lodjur orsakar skador i hela länet. Några av de vanligaste skadorna är angrepp på får och hundar, se figur 4. Under 2019 har hittills tio lodjursangrepp konstaterats i länet, sex st. angrepp på får, tre st. på hund och ett på lama.

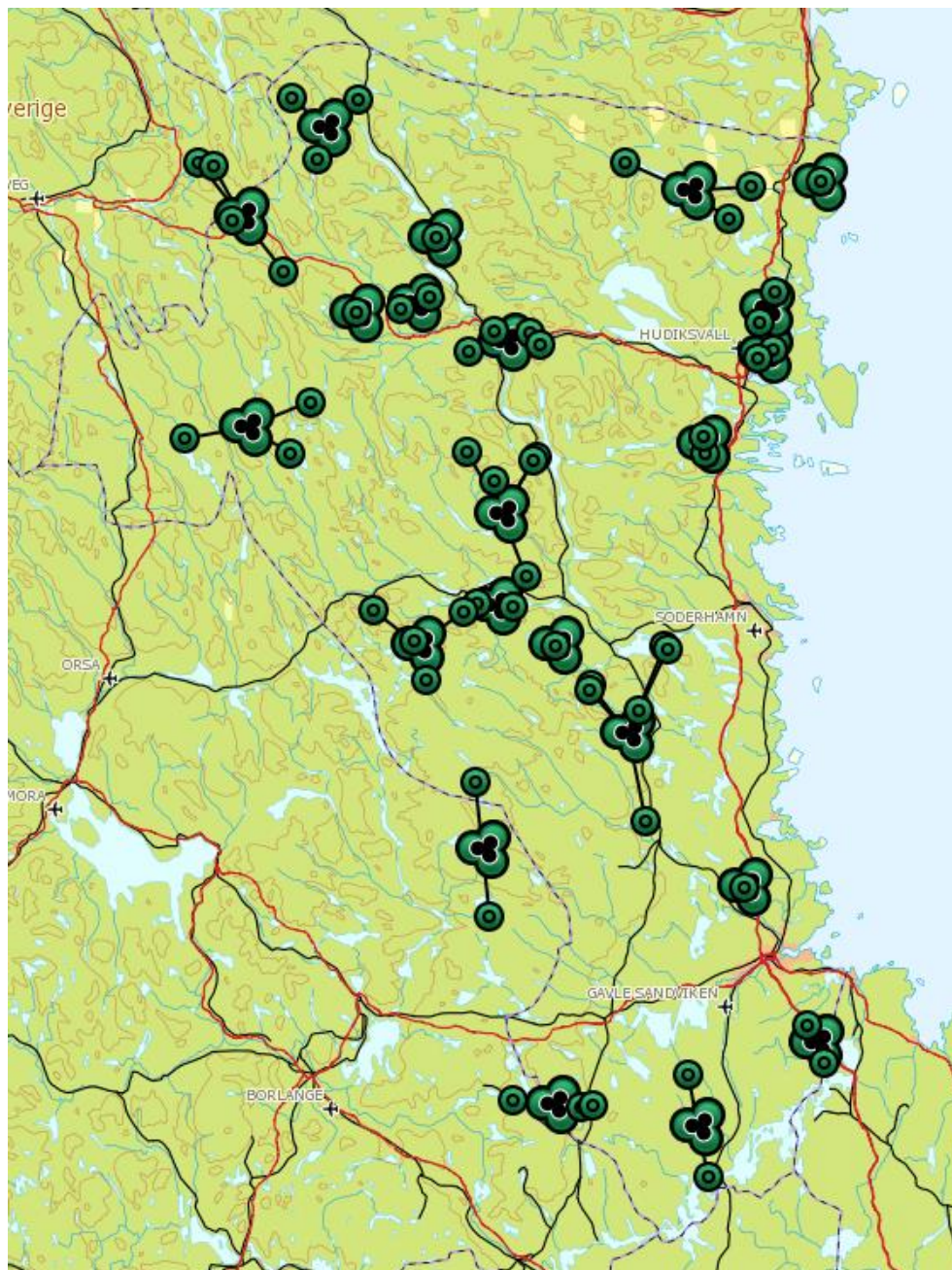
Figur 2. Antal lodjursangrepp i Gävleborgs län mellan åren 2010 och 2018.

Mål för lodjurspopulationen

Miniminivån för lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet fastställdes år 2019 till 62 föryngringar (NV-01525-18). I Gävleborgs län fastställdes miniminivån till tio årliga föryngringar. De nationella målen för arten är att lodjursstammen ska ligga på eller över miniminivån på både rovdjursförvaltningsområdesnivå och länsnivå. Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborgs län har beslutat om en förvaltningsnivå på 13 årliga föryngringar (dnr 6801–2019).

Figur 3. Resultatet av lodjursinventeringen i Gävleborgs län under perioden 2011/2012 till 2018/2019, löpande treårsmedelvärden av inventeringsresultatet samt gällande miniminivå och förvaltningsnivå. Källa inventeringsresultat: Viltskadecenter.

Figur 4. Lodjur finns spridda i hela Gävleborgs län. Kartan visar inventeringsresultat från säsongen 2018/2019 avseende familjegrupper.

Samverkan inom mellersta rovdjursförvaltningsområdet

I enlighet med propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (Prop. 2012/13:191) har länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av stora rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverket beslut om miniminivåer för lodjur (NV-01525-18), respektive länens förvaltningsplaner samt gällande författningar. Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har haft möten för att diskutera förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt efter lodjur. Samråden har även omfattat utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten. Viltskadecenters rapport *Beskattningsmodell för lodjur - Prognoser för lodjurspopulationen 2021 vid olika beskattningsnivåer under 2020* har använts som underlag vid samråd om lämpligt uttag.

Motivering till beslutet

För att säkerställa att licensjakten är begränsad, bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden följer nedan länsstyrelsens redogörelse för licensjakten skäl och syften samt vilken omfattning och utformning jakten ska ha för att vara lämplig och ändamålsenlig.

Licensjakten syften

Syftet med att besluta om licensjakt i Gävleborgs län är att förebygga och begränsa de negativa socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurshållning och begränsa skadorna för att därigenom skapa förutsättningar för en hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus (prop. 2012/13:191). Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” (prop. 2012/13:191).

Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Socioekonomiska skäl och att förhindra skador kan enligt Art- och habitatdirektivet utgöra grund för jakt.

Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser ökar i områden där förekomsten av lodjur är tät. Förutom direkta kostnader till följd av lodjursangrepp på tamdjur, har Sveriges Lantbruksuniversitet konstaterat att det finns indirekta kostnader såväl för enskilda lantbrukare som för samhället i rovdjurstäta områden, trots ett betydande arbete med förebyggande åtgärder.

Syftet med att vidta licensjakt som åtgärd i Gävleborgs län är även att förhindra att tätheten av lodjur ökar snabbare än vad som främjar samexistensen med människor i länet.

Uppnå syftet med jakten

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad (Linnell 2013 s. 38). Förtroendet för förvaltningen är därför enligt länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i Gävleborgs län på lång sikt.

Den regionala förvaltningsplanen för rovdjur i Gävleborgs län, antagen av Viltförvaltningsdelegationen den 19 maj 2017, samt den av Viltförvaltningsdelegationen beslutade förvaltningsnivån för lodjur, beslut från den 30 augusti 2019 (dnr 6801–2019), är regionalt betydelsefulla styrdokument för rovdjursförvaltningen i länet. Ett led i att skapa och bygga ett långsiktigt förtroende för rovdjurs- och här specifikt lodjursförvaltningen är att respektera och sträva efter att på ett ansvarsfullt sätt nå den regionalt beslutade förvaltningsnivån om 13 årliga föryngringar. Länsstyrelsen bedömer att en regionalt förankrad lodjursförvaltning kan inverka positivt på rapporteringsviljan från jägare och allmänhet när de upptäcker lodjur, vilket leder till en bättre inventering, större delaktighet i förvaltningen och en ökad förutsägbarhet.

Socioekonomiska konsekvenser

Förekomst av rovdjur kan leda till både negativa och positiva socioekonomiska effekter. Det samlade rovdjurstrycket ökar på många platser i landet idag, däribland i Gävleborgs län, och det är viktigt att beakta helhetsbilden när det gäller möjliga effekter som kan uppstå. Det kan bland annat vara rädsla och oro i samband med den upplevda risken för den egna säkerheten, men också skador på tamdjur samt ekonomiska effekter i samband med direkta skador och förebyggande åtgärder.

Förekomsten av rovdjur kan även leda till möjligheter i form av turism och jakttillfällen vilket kan innebära positiva upplevelser och inkomster. Länsstyrelsen har också genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur.

Antalet skador på tamdjur, främst på får och hundar, i länet som orsakas av lodjur varierar från år till år. Det finns dock en tendens till ökning av antalet skador de senaste åren.

På sikt kan en växande lodjursstam leda till ett ökat behov av skydds jakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk

stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan länsstyrelsens förvaltning och ortsbefolkningen som följd.

En begränsad och selektiv licensjakt som sker under strängt kontrollerade förhållanden är enligt länsstyrelsen nödvändig för att begränsa risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenserna som lodjur orsakar.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt arbetar länsstyrelsen även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder så som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Detta är dock inte tillräckligt och för att begränsa skador bedömer länsstyrelsen att licensjakt utgör ett nödvändigt komplement för att ytterligare minska risken för negativa socioekonomiska konsekvenser. Detta gäller särskilt i områden med tät förekomst av lodjur och andra rovdjur.

Ett alternativ till licensjakt efter lodjur, för att motverka skador, är skyddsjakt. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att skyddsjakt ska användas som ett komplement, inte ett alternativ, till licensjakt. Skyddsjakt innebär att problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och metoder som vid licensjakt inte är tillåtna är då ofta tillåtna.

De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna och rovdjuren får en sorts karaktär av skadedjur. Att genomföra skyddsjakter med populationsreglerande effekt skulle vara mycket resurskrävande och kostsamt och är därmed inte en lämplig lösning för att hålla stammen på en nivå som motsvarar länets uppsatta förvaltningsnivå.

Andra lämpliga lösningar som provas i samband med skador är exempelvis skrämnel av olika slag och stängsling. Skrämnel är en åtgärd som ofta har en kort eller begränsad effekt på lodjur som orsakar skador.

Lodjuren är också mycket svåra att stänga ute från fårhagar, då de både kan klättra, ta sig igenom och lätt hoppar även över höga stängsel (Rapporter från Viltskadecenter "Tamdjursstängsel och lodjur – försök i djurparker", 2004 och "Stängsel-försök med lodjur"). Andra förebyggande åtgärder än rovdjursavvisande stängsel provas, men att utvärdera effekten är svårt. Förebyggande insatser bedöms av länsstyrelsen inte möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller för att förebygga att lodjur på lång sikt inte angriper tamdjur som får. Det finns vidare enligt länsstyrelsen för närvarande inte någon effektiv alternativ lösning till licensjakt.

Gynnsam bevarandestatus

Den svenska lodjursstammen bedöms vara cirka 1 200 lodjur och lodjuret som art har en gynnsam bevarandestatus i Sverige. I mellersta rovdjursförvaltningsområdet fanns det vid inventeringen 2018/2019 cirka 468 lodjur, beräknat utifrån antalet familjegrupper multiplicerat med omräkningsfaktorn 5,5.

Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur (dnr NV-01525-18). För Gävleborgs del är miniminivån för antalet lodjursföryngringar tio stycken vilket motsvarar minst omkring 55 lodjur. I Gävleborgs län fanns det utifrån det senaste inventeringsresultatet 20,5 länsegna familjegrupper, vilket motsvarar cirka 113 lodjur, spridda över hela länet (se figur 3).

I grannlänen finns flertalet familjegrupper, varför länet inte kan klassas som ett spridningsområde i utkanten av utbredningsområdet, utan snarare tillhör kärnområdet för populationen.

Lodjursstammen i länet ska förvaltas med syfte att sträva mot förvaltningsmålet. Detta i linje med beslut från Viltförvaltningsdelegationen den 30 augusti 2019 (dnr 6801-2019) om att förvaltningsmålet ska vara 13 föryngringar, d.v.s. cirka 72 lodjur i länet.

Länsstyrelsen bedömer att ett begränsat uttag på 20 lodjur, maximalt sju vuxna honor, under licensjakt inte riskerar att lodjurspopulationen understiger länets miniminivå på tio föryngringar. Länsstyrelsen anser inte heller att det kommer att motverka att lodjursstammen ska förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde på nationell nivå. Länsstyrelsen bedömer vidare att det även finns utrymme för skydds jakt om behovet skulle uppstå, baserat på förra årets inventering och att trenden visar på en uppgång av länets lodjurspopulation.

För att ytterligare minimera ovan nämnda risker avlyses jakten, oavsett hur många av de 20 tilldelade lodjuren som fällts eller påskjutits, när sju vuxna honor fällts. Anledningen till en sådan honkvot är att undvika att för många hondjur i reproduktiv ålder fälls då dessa är väldigt viktiga för lodjurspopulationens tillväxt. Henrik André, SLU, angav på ett webinarium som Naturvårdsverket anordnade den 20 november 2019 att ca. 30 % av totala tilldelningen är en rimlig honkvot.

Ett totalt uttag på 50 lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet skulle resultera i, enligt Viltskadecenters rapport *Beskattningsmodell för lodjur - Prognoser för lodjurspopulationen 2021 vid olika beskattningsnivåer under 2020*, en förväntad population på 84 familjegrupper av lodjur vintern 2020/2021. Det vill säga en minskning med en familjegrupp jämfört med det senaste inventeringsresultatet. Modellens 95 % konfidensintervall ger 66 – 105 familjegrupper vilket helt överstiger den miniminivå på 62 familjegrupper som gäller för mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Länsstyrelserna bedömer att en licensjakt efter lodjur 2020 i de avgränsade jaktområdena i förvaltningsområdet inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus, och att förvaltningsområdets miniminivå om 62 föryngringar inte riskerar att understigas. Länsstyrelserna bedömer att det utöver licensjakten även finns utrymme för skydds jakt under 2020, om behovet skulle uppstå. Det är förhållandevis ovanligt med skydds jakter efter lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Sedan 2014 har endast tre lodjur fallits under skydds jakt, enligt Naturvårdsverkets databas över jaktbeslut på stora rovdjur.

Jaktresultatet kommer att följas upp noggrant och bidra till kunskapsunderlaget inför kommande förvaltningsbeslut.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Beslutet fattas med stöd av 5 b-c, 9 b, 21, 23 c-d, 24 a, d och 49 §§ jaktförordning (1987:905), Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (Årendenummer: NV-04663-19) samt 10 § jaktlag (1987:259). I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv samt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur (NFS 2010:15 och NFS 2014:25).

Lodjur återfinns i bilaga 4 a till EU:s Art- och habitatdirektiv över noggrant skyddade arter beträffande vilka staterna enligt artikel 12 ska förbjuda att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen. Enligt samma artikel är det förbjudet att avsiktligt störa dessa arter, särskilt under parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Lodjur får enligt 3 § jaktlagen endast jagas om det följer av jaktlagen eller föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av denna lag.

Art- och habitatdirektivets undantagsbestämmelser har införts i svensk lagstiftning genom 23 a - 29 och 31 §§ jaktförordningen. I 23 c § första stycket anges de allmänna förutsättningarna för licensjakt.

Enligt förarbetena till svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur.

I propositionen En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av

rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bl.a. vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå.

Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt: ”från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Länsstyrelsen gör i sitt beslut om licensjakt efter lodjur en samlad bedömning utifrån de regler och undantagsregler som avses i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det så kallade Art- och habitatdirektivet, vilket implementerats i den svenska jaktlagstiftningen och artskyddsförordning (2007:845). Länsstyrelsen föreskriver i sitt beslut om de villkor som ska gälla för licensjakt efter lodjur samt de villkor som framgår av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur.

Information

Jakt som inte följer villkoren i detta beslut sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259).

Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Lodjur som är fredade tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen (1987:905). Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen (1987:905) bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Länsstyrelsen upplyser om att jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Gävleborg, Borgmästarplan, Gävle samt på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/gavleborg.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Joel Isensköld med handläggare Simon Viklund som föredragande.

Denna handling är godkänd i länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Du hittar information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Kopia till:

Naturvårdsverket
Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborg
Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet
Skandinaviska lodjursprojektet Skandlynx
Jordbruksverket

Bilagor:

Bilaga 1. Du kan överklaga beslutet
Bilaga 2. Lathund för dig som deltar i licensjakten efter lodjur i Gävleborgs län 2020
Bilaga 3. Karta över jaktområde

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten i Luleå. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till gavleborg@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden **tre veckor från det datum som står på beslutet**.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00. Fråga efter handläggare som deltagit i beslutet.

Bilaga 2

Lathund för dig som deltar i licensjakten efter lodjur i Gävleborgs län 2020

Villkor för jakten

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Ansvarig jaktledare svarar för att alla deltagare i jakten känner till villkoren för hur jakten får bedrivas. Alla villkor står i beslutet.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister. Läs mer i beslutet under rubriken *Vilka får utföra jakten* hur du går tillväga.

Jaktområde, tilldelning och jakttider

Hela Gävleborgs län är ett jaktområde.

Högst 20 lodjur, eller maximalt sju (7) vuxna honor, får fällas i länet.

Jakttid: Den 1 mars 2020 – den 31 mars 2020, eller den tidigare tidpunkt då länsstyrelsen avlyser jakten. Lodjur får jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Återstående tilldelning

För meddelande om återstående tilldelning, ring: **010-225 11 99** (länsstyrelsens telefonsvarare).

För att få SMS om återstående tilldelning sms:ar du texten *Spara Förnamn Efternamn Lodjursjakt* till **073-123 95 38**, eller till **0046731239538** om du har utländskt abonnemang.

Anmälan om fällt eller påskjutet lodjur

Anmälan ska ske snarast och **inom en timme** från den tidpunkt som djuret fällts eller påskjutits.

För anmälan om fällt eller påskjutet lodjur, ring: **010-225 11 99**.

Jakt med hund

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag. Länsstyrelsen påminner om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta.

Fordonsanvändning

Att söka efter spår av lodjur för så kallad ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats är tillåtet. Detta undantag innebär att sökande längs med väg eller skoterled får ske med motordrivet fordon. Skjutvapen får inte medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng. Läs mer i beslutet under rubriken *Söka efter spår med motordrivet fordon* för ytterligare villkor.

Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Påskjutning

Skytten ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lodjuret är oskadat. Eftersök ska genomföras tills dess:

1. djuret påträffats dött
2. djuret påträffats skadat och avlivats
3. vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats
4. djuret inte kan anträffas

Jaktledaren ska tillsammans med besiktningspersonalen dokumentera platsundersökning och eftersök på särskild blankett.

Jaktledaren ansvarar också för att eftersökshund finns tillgänglig.

Besiktning av fällt lodjur

Alla fällda lodjur ska besiktas av länsstyrelsen. Besiktning sker efter överenskommelse med länsstyrelsen.

På uppmaning av besiktningspersonalen ska skytten eller jaktledaren i detalj kunna redogöra för jaktens genomförande och visa skottplats/fallplats.

Försäljning av skinn och kranium

Annonsering, köp, byte eller försäljning av skinn eller kranium av lodjur är förbjudet. Jordbruksverket kan meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyget. CITES-intyget gäller för handel inom EU.

Bilaga 3.

Karta över jaktområde

